

Teknik Eğitim Fakültesi Öğrenci Profili

Student Profiles at Faculties of Technical Education

Hatun Onural
Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Öz

Bu çalışmada, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğrencilere ilişkin bir profil ortaya koymak amacıyla öğrencilerin geldikleri lise türü ve neden tercih ettiği, ortaöğretim başarı durumu, ailelerinin sosyoekonomik durumu ile Teknik Eğitim Fakültesi'ni tercih etme nedenleri ve geleceğe ilişkin beklentileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla geliştirilen anket 306 öğrenciye uygulanmış, veriler SPSS for Windows programında analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, birçok kişi ortaöğretimden sonra öğrenimini sürdürme arzusunda olup ilk denemede başarılı olmasa dahi üniversite sınavına girmeye devam etmektedir. Katılımcıların önemli bir bölümü okudukları alandan memnun değiller ve branşlarında teknik öğretmen olarak atamalarının yapılmasını istemektedirler. Teknik öğretmen olarak çalışmak isteyenlerin çoğunluğu iş güvencesi, rahatlık ve öğretmenliği saygın bir meslek olarak görmesi gibi nedenlerle tercih etmektedir.

Anahtar Sözcükler: Teknik eğitim, fakülte, öğrenci profili.

Abstract

The purpose of this study is to determine the profiles of the students studying at Abant İzzet Baysal University, Faculty of Technical Education. In order to produce profiles, the type of school the students graduated from and the reasons for their choices in branching, their academic achievement at school, socio-economical background, reasons for choosing Technical Education and their expectations of the future, are taken into account.

The questionnaire developed for this purpose was applied to 306 students and the data were analyzed using SPSS for Windows. Results show that most students are willing to continue their education after secondary schools and even if they fail in their first attempt, they have continued to enter the university exam. Most of the participants are not pleased with the department they are studying in and would like to be appointed as technical teachers in their branches in the future. The students who intend to become technical teachers prefer this because of the comfort, guaranteed working conditions and because they think that teaching is a respected profession.

Key Words: Technical education, faculty, student profile.

Giriş

İlgi ve yeteneklerin ortaya çıkarılması, geliştirilmesi hem birey hem toplum açısından önem taşımaktadır. Bireyin sahip olduğu potansiyelin belirlenmesi, geliştirilmesi ve kişinin durumunu bilmesine yardımcı olmak, eğitimin temel işlevlerindedir. Bu bağlamda eğitim, bireyin bir bütün olarak gelişmesi ve yaşamdaki rollerini

en iyi şekilde yerine getirmesi için gerekli olan nitelikleri kazandırmaya yönelik bir süreçtir. Bu süreçte bireyin kendi potansiyelini maksimum düzeyde ortaya koyabileceği en uygun mesleği seçmesi de büyük önem taşımaktadır (Yeşilyaprak, 2002, 205; Can ve diğerleri, 2003, 28). Çağdaş eğitim anlayışı, bireylere üretken ve gelişmeye açık nitelikleri kazandırmayı amaçlarken uygun mesleği seçmesine de önem verir. Gelişmiş ülkelerin kalkınmasında, eğitim sistemleri etken işlev göstermektedir. Bu sistemler üretken eğitime ve bireylerin kendi ilgi ve yeteneklerini tanımalarına olanak sağlayan

Yard. Doç. Dr. Hatun Onural, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Bolu.

“uygun meslek seçme” esasına dayanmaktadır. Ancak, bireyin meslek seçim kararı bir anda verilmemekte, temel eğitim düzeyinden başlayarak mesleki gelişim çalışmaları ile somutlaşmaktadır (Karaağaçlı, 2002, 132).

Bireyin kendisine açık olan meslekleri çeşitli yönleriyle değerlendirip kendi gereksinimleri ve beklentileri açısından istenilen yönleri çok, istenilmeyen yönleri daha az olan birine yönelmesi olarak tanımlanan meslek seçimi, yaşam süresince verilen en önemli kararlardan biridir. Çünkü, insanın ömrünün önemli bir bölümünü seçtiği mesleğe yönelik eğitim ve mesleği icra ederek geçirmesinin yanında, meslek seçerken verdiği karar eş seçiminden başlayarak, iş bulma, işinde başarılı ve mutlu olma, nasıl bir sosyal çevre içerisinde yer almaya kadar bireyin yaşamını birçok yönden etkilemektedir. Diğer bir ifadeyle bireyin fizyolojik, psikolojik ve toplumsal gereksinimlerini karşılamada en önemli araç durumunda olan meslek, doğru kararlar, isabetli olarak seçilebilmiş ise bu gereksinimlerin daha üst düzeyde doyurulması olasıdır (Yeşilyaprak, 2002, 205).

Diğer taraftan bilgi ve bilgili insan, günümüzde ekonominin en önemli girdileri durumuna gelmiştir. Genç insan gücü potansiyelinin değerlendirilmesi ve niteliğinin artırılarak üretim sürecine katılımının sağlanması, Türkiye'nin kalkınmasında hayati öneme sahiptir. Bu ise eğitim ve istihdam politikalarıyla yakından ilişkilidir. Eğitim-istihdam ilişkilerinin geliştirilmesi de hem birey hem de ulusal ekonomi için rekabet üstünlüğü sağlamada gereklidir (Bircan, 1999, 118-121). Kısaca bireyin ve iş yaşamının gereksinimlerine yanıt verebilecek biçimde tasarlanmış ve etkili şekilde uygulanmış mesleki eğitim, kalkınmayı hızlandırmada ve işsizliği azaltmada etkili olacaktır. Genç nüfusa sahip Türkiye’de, çağın gereksinimlerine göre yetiştirilecek becerili teknik insan gücü, ülkenin kalkınma gücünü artıracaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kurulduğu yıllarda 20 meslek okulu var iken, 1997-1998 eğitim-öğretim yılında ortaöğretim seviyesinde mesleki ve teknik okulların sayısı 2.733'e ulaşmıştır. Ancak, 1998-1999 öğretim yılında yükseköğretime geçişte uygulamaya konulan sınav ile öğrenci sayısının düşüş eğilimine girdiği izlenmektedir (Sezgin, 1999, 154-155). Konuya işgücünün eğitim düzeyinin yükseltilmesi açısından yaklaşıldığında, okullaşma oranları ile işgücünün eğitim düzeyindeki gelişmeler kendi içinde bazı dengesizlikleri de beraberinde

getirmiştir. Örneğin, ortaöğretim mezunu işgücününün 1970 yılında %29.6'sı mesleki ve teknik öğretim görmüş iken, bu oran 1980 yılında %16.8'e gerilemiştir (Bircan, 1999, 122). Bunun temel nedeni, eğitim yoluyla kazandırılmaya çalışılan niteliklerin, iş piyasasının taleplerini yeterince karşılayamamasıdır.

Nitelikli işgücününün yetiştirilmesinde öğretmen unsuru önemli bir etkidir. Bu düşünceden hareketle, görevin gereklerine uygun öğretmenlerin yetiştirilmesi amacıyla 1982 yılında gerçekleştirilen yükseköğretim reformu çerçevesinde öğretmen yetiştiren tüm öğretim kurumları ile birlikte atölye ve meslek dersi öğretmeni yetiştiren kurumların da üniversitelerde fakülte olarak örgütlenmesi öngörülmüştür. ÖSYM'nin 1997-1998 öğretim yılı istatistiklerine göre, Türkiye’de 11 Teknik Eğitim Fakültesi (TEF) ile bu fakültelerde görev yapan 699 öğretim elemanı ve 13.529 öğrencisi bulunmaktadır. Araştırmalar, bu fakülte mezunlarının, fakültelerini donanım, atölye ve laboratuvar uygulamaları, öğretim elemanı sayısı ve kalitesi, eğitim seviyesi ve eğitimin içeriği yönünden yetersiz bulduklarını göstermektedir (Sezgin, 1999,159).

Bunun yanında 1998-2002 yıllarında öğrenci sayılarında gelişmeler olurken öğretmen arzı açısından bakıldığında ise 20 civarında Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültesi'ne 33 bin öğrenci yerleştirdiği ve yılda 5 bin civarında öğretmen mezun olduğu, bu öğretmenlerin sadece %20'sinin yetiştirdiği alanda istihdam edildiği görülmektedir (Sezgin, 2004a).

Türkiye’de eğitim kurumlarındaki rehberlik hizmetleri yeterli düzeyde olmadığı için ilgi ve yeteneklere dayalı gerçekçi bir yönlendirme yapılamamaktadır. Bunun yanı sıra okul-iş piyasası arasında gerekli işbirliğinin sağlanmadığı, dolayısı ile mesleki ve teknik eğitim görmüş bireylerin istihdamının yetersiz düzeyde olduğu söylenebilir. Bu durumların yarattığı olumsuzlukların öğrencilere nasıl yansıtıldığı ve nasıl algılanıp değerlendirildiği, bu çalışmada araştırılarak belirlenmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Evren ve Örneklem

Yapılan çalışmanın kapsamına Abant İzzet Baysal Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi'nde (AİBÜ TEF) eğitim gören öğrencilerin tamamının alınması hedeflenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2002-2003 eğitim-öğre-

tim yılında AİBÜ TEF Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi, Elektrik Eğitimi ve Yapı Eğitimi Bölümlerinin 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmada 306 öğrenciye anket uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada betimsel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Önce anket maddeleri oluşturularak öğrenci ve uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış, 21 açık uçlu sorudan oluşan ankete son şekli verildikten sonra, 2002-2003 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS for Windows programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin demografik özellikleri Tablo 1 ve Tablo 2’de verilmiştir. Öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile ilgili veriler ise Tablo 3’te verilmiştir.

Yapılan araştırmanın kapsamında, Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü’nden 90 (3 kız, 87 erkek), Elektrik Eğitimi Bölümü’nden 122 (1 kız, 121 erkek),

Yapı Eğitimi Bölümü’nden 94 (8 kız, 86 erkek) olmak üzere toplam 306 öğrenci yer almaktadır. Diğer bir ifadeyle grubun %3.9’u (12 kişi) kız, %96.1’i (294 kişi) erkeklerden oluşmaktadır. Bu verilere göre Mobilya ve Dekorasyon, Elektrik ve Yapı Eğitimi Bölümlerinin kız öğrenciler tarafından pek tercih edilmediği ve günümüzde hâlâ meslek seçiminde cinsiyetin etkisinin devam ettiği söylenebilir.

Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin büyük çoğunluğunun Endüstri Meslek Liselerinden (EML) geldiği (%61.4, 188 kişi) görülmektedir. Bunu Teknik Lise (TL) (%20.3, 62 kişi) ve Anadolu Meslek Liselerinden (AML) (%5.6, 17 kişi) gelenler izlemektedir. Sağlık Meslek Lisesinden (SML) gelenler (%0.7, 2 kişi) ise en alt sırada yer almaktadır. Bölüm bazında ele alındığında, Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü’nde okuyan öğrencilerin %83.3’ü (75 kişi), Elektrik Eğitimi Bölümü’nde okuyanların %54.9’u (67 kişi), Yapı Eğitimi Bölümü’nde okuyanların %48.9’u (46 kişi) EML çıkışlılardan oluşmaktadır (Tablo 3).

Katılımcıların “Söz konusu liseyi tercih etme nedeniniz nedir?” sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo 4’teki gibidir.

Tablo 1.
Katılımcıların Cinsiyet ve Bölümlere Ait % ve f Dağılımları

Cinsiyet	Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
		%	f	%	f	%	f	%	f
Kız		3.3	3	0.8	1	8.5	8	3.9	12
Erkek		96.7	87	99.2	121	91.5	86	96.1	294
Toplam		100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo 2.
Öğrencilerin Sınıf ve Bölümlere İlişkin % ve f Dağılımları

Sınıf	Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
		%	f	%	f	%	f	%	f
1. sınıf		26.7	24	27.0	33	20.2	19	24.8	76
2. sınıf		25.5	23	26.2	32	35.1	33	28.8	88
3. sınıf		27.8	25	33.6	41	30.9	29	31.0	95
4. sınıf		20.0	18	13.1	16	13.8	13	15.4	47
Toplam		100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo 3.

Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne İlişkin % ve f Dağılımları

Lise Türü	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f
Endüstri Meslek Lisesi (EML)	83.3	75	54.9	67	48.9	46	61.4	188
Genel Lise	2.2	2	-	-	7.4	7	2.9	9
Çok Programlı Lise	7.8	7	0.8	1	-	-	2.6	8
İmam Hatip Lisesi	3.3	3	-	-	8.5	8	3.6	11
Sağlık Meslek Lisesi	1.1	1	-	-	1.1	1	0.7	2
Teknik Lise	2.2	2	28.7	35	26.6	25	20.3	62
Anadolu Meslek Lisesi	-	-	12.3	15	2.1	2	5.6	17
Anadolu Teknik Lisesi	-	-	3.3	4	5.3	5	2.9	9
Toplam	100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo 4.

Öğrencilerin Okudukları Lise Türünü Tercih Etme Nedenlerine İlişkin % ve f Dağılımları

Lise Türünü Tercih etme Nedeni	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f
Kendi isteğimle	18.9	17	22.0	27	36.2	34	25.4	78
Aile baskısı ile	26.6	24	34.4	42	20.2	19	27.8	85
Kısa yoldan meslek sahibi olmak	30.0	27	23.0	28	26.7	25	26.1	80
Tavsiye üzerine	5.6	5	5.0	6	7.4	7	5.9	18
Yatılı olmasından	5.6	5	5.0	6	4.3	4	4.9	15
Yakın olması	2.2	2	0.8	1	1.0	1	1.3	4
Rastlantı sonucu	6.7	6	9.8	12	2.1	2	6.5	20
Kayıp değer	4.4	4	-	-	-	-	2.0	6
Toplam	100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Buna göre tüm grubun %27.8'i (85 kişi) aile baskısıyla, %26.1'i (80kişi) kısa yoldan bir meslek sahibi olmak, %25.4'ü (78 kişi) kendi isteğiyle, %6.5'i (20 kişi) rastlantı sonucu, %5.9'u (18 kişi) çevresinin tavsiyesi üzerine, %4.9'u (15 kişi) yatılı olması nedeniyle, %1.3'ü (4 kişi) lisenin oturdukları yere yakın olması sebebiyle tercih ettikleri ortaya çıkmaktadır. Grubun %2'si (6 kişi) ise ilgili maddeye yanıt vermemiştir.

Kuzgun'a (1999, 374) göre, yönelme kararlarını, cinsiyet, sosyal prestij ya da sosyoekonomik düzey, ilgi ve yetenek faktörleri belirlemektedir. Elde edilen bulgulara göre de öğrencilerin geleceklerine ilişkin kararlarda aile ve sosyoekonomik durumun diğer faktörlerden daha

önemli bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'de eğitim kurumlarındaki rehberlik hizmetlerinin tam gelişmemiş olması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanamaması da bu sonuçlar üzerinde etkili olmaktadır. Öğrenciler ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir eğitim kurumuna veya mesleğe yönelme yerine, ekonomik nedenler ve gelecek kaygısı ile ilgi duymadıkları alanlara yönelebilmektedir.

Çalışmada elde edilen bu veriler Yıldız'ın görüşleri tarafından da desteklenmektedir. Yıldız'a (2003, 853/12) göre, bazı aileler çocuğun eğilim ve yeteneklerini dikkate almadan kendi idealleri doğrultusunda bir öğrenim görmesi için ısrarcı olabilmektedir. Birçok ebe-

veyn, genci sevmediği, ilgi duymadığı alanlarda öğrenim yapması için zorlamaktadır. Bunun sonucu olarak da birçok genç sevmediği bir alana yönelerek ömür boyu mutsuz olabilmektedir.

Öğrencilerin "Lise diploma notunuz (mezuniyet notunuz) nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo 5'teki gibidir.

Tablo 5'e göre, mezuniyet notu bakımından bölümleri karşılaştırdığımızda 3.51 - 4.50 arasında mezuniyet notu ile Elektrik Eğitimi Bölümü %69.6 (85 kişi) ile ilk sırada, bunu %60 ile Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü, %54.2 ile Yapı Eğitimi Bölümü öğrencileri izlemektedir. Genel olarak, öğrencilerin çoğunluğunun iyi düzeyde ortaöğretim başarı notuna sahip oldukları, bölümler bazında ise Elektrik Eğitimi Bölümü'nde okuyan öğrencilerin ortaöğretim başarı notunun daha yüksek olduğu gözlenmektedir.

Öğrencilerin "Üniversiteye hazırlık için dershaneye gittiniz mi?" sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo 6'daki gibidir.

Buna göre, TEF'de okuyan öğrencilerin %92.8'i (284 kişi) dershaneye gittiklerini, %7.2'si (22 kişi) dershaneye gitmediklerini belirtmişlerdir. Bölümler düzeyinde ele alındığında Elektrik Eğitimi Bölümü'nden %94.3, Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü'nden 92.2, Yapı Eğitimi Bölümü'nden %91.5 oranında öğrenci dershaneye gittiklerini belirtmişlerdir. Bu verilere göre Teknik Eğitim Fakültesine kayıt yaptıran öğrencilerin tamamına yakınının dershaneye gittiğini göstermektedir.

Öğrencilerin "Kaç kez üniversite sınavına girdiniz?" sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo 7'de belirtilmektedir.

Buna göre, öğrencilerin %50.7'sinin (155 kişi) iki kez üniversite sınavına girdikleri tespit edilmiştir. Bunu %28.8 (88 kişi) ile üç kez, %11.4 (35 kişi) ile bir kez, %5.9 (18 kişi) ile dört kez, %2.6 ile beş kez ve daha fazla sayıda sınava girenler izlemektedir. Elde edilen verilere göre öğrencilerin çok az bir bölümünün üniversite sınavına ilk girişlerinde bir yükseköğretim kurumunda okumaya hak kazandıkları söylenebilir. Türkiye'de çeşitli güçlüklerle karşın birçok kişinin ortaöğretimden

Tablo 5.
Öğrencilerin Lise Diploma Notlarına Ait % ve f Dağılımı

Lise Diploma Notu	Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
		%	f	%	f	%	f	%	f
1.50-2.50		2.2	2	0.8	1	4.2	4	2.3	7
2.51-3.50		33.3	30	13.9	17	32.9	31	25.5	78
3.51-4.50		60.0	54	69.6	85	54.2	51	62.1	190
4.51-5.00		4.4	4	13.1	16	7.4	7	8.8	27
Kayıp Değer		-	-	2.4	3	1.0	1	1.3	4
Toplam		100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo 6.
Üniversiteye Hazırlık İçin Dershaneye Gitmeye İlişkin Verilerin % ve f Dağılımları

Dershaneye Gitme Durumu	Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
		%	f	%	f	%	f	%	f
Evet		92.2	83	94.3	115	91.5	86	92.8	284
Hayır		7.8	7	5.7	7	8.5	8	7.2	22
Toplam		100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo 7.

Öğrencilerin Üniversite Sınavına Kaç Kez Girdiklerine İlişkin Verilerin % ve f Dağılımları

Üniversite Sınavına Girme Sayısı	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f
Bir kez	14.4	13	8.2	10	12.8	12	11.4	35
İki kez	47.8	43	51.6	63	52.1	49	50.7	155
Üç kez	27.8	25	32.0	39	25.6	24	28.8	88
Dört kez	6.7	6	6.6	8	4.2	4	5.9	18
Beş kez ve üzeri	3.3	3	-	-	5.3	5	2.6	8
Kayıp değer	-	-	1.6	2	-	-	0.6	2
Toplam	100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo 8.

Öğrencilerin Okudukları Alanla İlgili Bir İşte Çalışan Yakınları Olup Olmadığına Ait % ve f Dağılımlarının Lise Türünü Tercih Etme Nedenlerine İlişkin % ve f Dağılımları ile Karşılaştırılması

Lise Türünü Tercih etme Nedeni	Yakınız		Evet		Hayır		Kayıp Değer		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Kendi isteğimle	42.3	33	57.7	45	-	-	25.5	78		
Aile baskısı ile	30.6	26	69.4	59	-	-	27.8	85		
Kısa yoldan meslek sahibi olmak	21.2	17	78.8	63	-	-	26.1	80		
Tavsiye üzerine	33.3	6	66.7	12	-	-	5.9	18		
Yatılı olmasından	6.7	1	93.3	14	-	-	4.9	15		
Yakın olması	-	-	100.0	4	-	-	1.3	4		
Rastlantı sonucu	-	6	70.0	14	-	-	6.5	20		
Kayıp değer	-	-	66,7	4	33.3	2	2.0	6		
Toplam	29.0	89	70.3	215	0.7	2	100.0	306		

sonra öğrenim görme arzusunda olduğu ve bunun için dershaneye gittiği ve ilk denemede başarılı olmasa dahi üniversite sınavına girmeye devam ettiği görülmektedir. Ayrıca bu sonuçlar yapılan üniversite giriş sınavlarının niteliği konusunu ve eğitim sistemimizi ciddi şekilde sorgulamamız gerektiğine işaret etmektedir.

Kuzgun (1999, 373) ortaöğrenim düzeyinde meslek eğitimi gören gençlerin iş yaşamına atılmak yerine yükseköğrenime yönelmelerinin nedenlerini şöyle özetlemektedir:

1. Alanlarında doyurucu ve sürekli bir iş bulmakta güçlük çektiklerinden daha ileri eğitimin şanslarını arttıracaklarını düşünmektedirler.
2. Yükseköğrenim görme, özellikle kırsal kesimden

kentlere göç eden kimselere dikey hareket için önemli bir çıkış yolu olarak görünmektedir.

3. Türkiye’de sosyal güvenlik sistemi yeterince geliştirilemediği için insanlar güvenceli işi yükseköğrenim diploması ile elde etmeyi ummaktadırlar.
4. Eğitim sistemimizde, çağdaş anlamda rehberlik hizmetleri yeterince geliştirilememiştir.
5. Meslek okullarının önünün yükseköğretime açılması, bu okulların ara insan gücü yetiştirme amacından saparak, öğrencilerin öncelikle yükseköğrenime, özellikle lisans öğrenimine özendirilmelerine neden olmuştur.

Katılımcıların “Okuduğunuz alanda çalışan yakınlar var mı?” sorusuna ilişkin yanıtlarının okudukları lise tü-

rünü tercih etme nedenleriyle karşılaştırılması Tablo 8'deki gibidir.

Tablo sonuçlarına göre, tüm grubun %29'u (89 kişi) üniversitede okudukları alanla ilgili bir işte çalışan yakınları olduğunu, %70.3'ü (215 kişi) ise yakını olmadığını belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin okudukları alanları tercih etmelerindeki temel nedenin, mezun oldukları lise türü olduğu söylenebilir.

“Okuduğunuz alanda çalışan yakınınız var mı?” sorusuna “evet” diyenlerin yakınlık derecesi ile ilgili soruya verdikleri yanıtlar Tablo 9'da belirtilmektedir.

Araştırmada eğitim gördükleri alanla ilgili bir işte çalışan yakını olduğunu belirtenlerden %61.8'i (55 kişi) bu kişilerin baba, kardeş gibi birinci derecede yakınları olduğunu, %38.2'si ise enişte, kuzen gibi akrabaları olduğunu belirtmişlerdir. Buna göre, özellikle serbest olarak (özel sektörde) çalışmak isteyenlerin, yakınlarının çalıştıkları işle ilgili formel eğitim alarak birlikte çalışmayı düşündükleri için okudukları alanı tercih ettikleri düşünülebilir. İlgili alanda ikinci derece akrabaları çalışanlar ise bu akrabaların işlerini ekonomik vb. yönden tatmin edici olması, işlerinin iyi olması gibi nedenlerden dolayı tercih etmiş olabilirler.

Tablo 9.

Yakınlık Derecesine İlişkin Verilerin % ve f Dağılımları

Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f
Yakınlık Derecesi								
Birinci derece	62.1	18	64.5	20	58.6	17	61.8	55
Diğer	37.9	11	35.5	11	41.4	12	38.2	34
Toplam	100.0	29	100.0	31	100.0	29	100.0	89

Tablo 10.

Katılımcıların Ebeveynlerinin Eğitim Durumlarına İlişkin % ve f Dağılımları

Eğitim Durumu	Annenin Eğitim Durumu		Babanın Eğitim Durumu		Toplam	
	%	f	%	f	%	f
Okumaz-Yazmaz	21.6	66	4.6	14	13.1	80
Okuryazar	4.2	13	2.9	9	3.6	22
İlkokul	63.7	195	52.0	159	57.8	354
Ortaokul	4.2	13	15.7	48	10.0	61
Lise	4.9	15	15.3	47	10.1	62
Yüksekokul	0.7	2	4.2	13	2.4	15
Üniversite	0.7	2	4.6	14	2.6	16
Kayıp değer	-	-	0.7	2	0.3	2
Toplam	100.0	306	100.0	306	100.0	612

Katılımcıların ebeveynlerinin eğitim durumlarına ilişkin sonuçlar Tablo 10'daki gibidir.

Buna göre, çalışmada TEF'de öğrenim gören öğrencilerin %63.7'sinin annesi ve %52'sinin babasının ilkökul, %4.9'unun annesi ve %15.3'ünün babasının lise, %4.2'sinin annesi ve %15.7'sinin babasının ortaokul, %0.7'sinin annesi, %4.2'sinin babası yüksekokul, %0.7'sinin annesi ve %4.6'sının babasının üniversite düzeyinde öğrenim gördükleri tespit edilmiştir. Grubun %4.2'sinin annesi ve %2.9'unun babası okuryazar, %21.6'sının annesi ve %13.1'inin babası okuryazar değildir. Lise ve üstü öğrenim görmüş ebeveynlerin oranı %25'in altındadır. Bu sonuçlara göre, annelerin eğitim düzeyinin babanın eğitim düzeyinden daha düşük olduğu ve öğrencilerin çoğunlukla eğitim düzeyi düşük ailelerden geldiği söylenebilir. Co-oke'un (2002) araştırmasında da çıraklık ve mesleki eğitimi tercih edenlerin daha çok düşük eğitimli ailelerden geldikleri belirtilmektedir.

Okçabol ve Gök (1998) tarafından yapılan “Öğretmen Profili Araştırması” başlıklı çalışmada da anne-baba eğitimine ilişkin sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların ebeveynlerinin mesleklerine ilişkin verdikleri yanıtlar Tablo 11 ve Tablo 12'de belirtilmektedir.

Tablo 11.
Annenin Mesleğine İlişkin Verilerin % ve f Dağılımları

Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f
Annenin Mesleği								
Ev kadını	93.3	84	91.8	112	93.4	88	92.8	284
İşçi	2.2	2	4.9	6	2.1	2	3.2	10
Öğretmen	3.3	3	1.6	2	1.1	1	2.0	6
Memur	-	-	1.6	2	3.2	3	1.6	5
Kayıp değer	1.1	1	-	-	-	-	0.3	1
Toplam	100	90	100	122	100	94	100	306

Tablo 12.
Babanın Mesleğine İlişkin Verilerin % ve f Dağılımları

Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f
Babanın Mesleği								
Serbest	62.2	56	41.0	50	40.4	38	47.0	144
İşçi	20.0	18	28.7	35	20.2	19	23.5	72
Öğretmen	7.8	7	4.9	6	3.2	3	5.2	16
Memur	8.9	8	24.6	30	36.2	34	23.5	72
Kayıp değer	1.1	1	0.8	1	-	-	0.7	2
Toplam	100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo sonuçlarına göre, öğrencilerin %92.8'inin (284 kişi) anneleri ev kadını olup herhangi bir işte çalışmamaktadır. Çalışan annelerin oranı %7.2 olup bunların, %3.2'si işçi, %2'si öğretmen, %1.6'sı memur olarak çalışmaktadır. Veriler, kadının Türkiye'de çalışma yaşamındaki yeri ve öğrencilerin geldikleri ailenin ekonomik durumu hakkında bilgi vermektedir. Okçabol ve Gök'ün (1998) çalışmasında da öğretmen ailesinde annelerin %83'ünün ev kadını olduğu bildirilmiştir. Şimdiki çalışma ile Okçabol ve Gök'ün (1998) çalışmasının sonuçları uyum içerisindedir.

Buna göre, öğrencilerin %47'sinin (144 kişi) babası serbest, %23.5'nin (72 kişi) işçi, %23.5'nin (72 kişi) memur, %5.2'sinin (16 kişi) öğretmen olarak çalışmaktadır. Bu durumda babaların yarıya yakınının serbest meslek sahibi olduğu, öğretmen babalarının ise çok küçük bir grubu oluşturduğu söylenebilir.

Katılımcıların ailelerinin ekonomik düzeyini belirlemeye yönelik soruya verdikleri yanıtlar Tablo 13'teki gibidir.

Buna göre, öğrenci ailelerinin %58.5'inin (19 kişi) 1 - 5 milyar, %33.7'sinin (103 kişi) 5.5 - 10 milyar, %5.5'inin (17 kişi) 10.5 - 15 milyar, %2'sinin (6 kişi) ise 15.5

Tablo 13.
Ailenin Yıllık Gelirine İlişkin % ve f Dağılımları

Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f
Yıllık Gelir								
1-5 milyar	57.8	52	59.0	72	58.5	55	58.5	179
5.5-10 milyar	34.4	31	34.4	42	31.9	30	33.7	103
10.5- 15 milyar	5.6	5	3.3	4	8.5	8	5.5	17
15.5 ve üzeri	2.2	2	2.5	3	1.1	1	2.0	6
Kayıp değer	-	-	0.8	1	-	-	0.3	1
Toplam	100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo 14.

İkamet Edilen Yere İlişkin Verilerin % ve f Dağılımları

İkamet Yeri	Bölüm		Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
İl	38.9	35	52.4	64	63.9	60	52.0	159		
İlçe	37.8	34	25.4	31	25.5	24	29.1	89		
Kasaba	5.5	5	6.6	8	2.1	2	4.9	15		
Köy	16.7	15	15.6	19	8.5	8	13.7	42		
Kayıp değer	1.1	1	-	-	-	-	0.3	1		
Toplam	100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306		

milyar ve üzeri ortalama yıllık gelire sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar TEF’de okuyan öğrencilerin çoğunluğunun ekonomik bakımdan düşük gelirli ailelerden geldiğini göstermektedir.

Katılımcıların ailelerinin ikamet ettikleri yer ile ilgili sonuçlar Tablo 14’teki gibidir.

Tablo sonuçlarına göre, katılımcı ailelerinin %52’sinin (159 kişi) illerde, %29.1’inin (89 kişi) ilçelerde, %13.7’sinin (42 kişi) köylerde, %4.9’unun (15 kişi) kasabalarda yerleşik olduğu belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle öğrencilerin yarıya yakınının %47.7) ilçe, kasaba, köy gibi küçük yerleşim birimlerinden geldikleri görülmektedir.

Katılımcıların geldikleri ailelerdeki çocuk sayısına ilişkin sonuçlar Tablo 15’teki gibidir.

Bu sonuçlara göre TEF’de okuyan öğrencilerin %42.2’si (129 kişi) 3 ila 4 çocuklu ailelerden, %29.4’ü (90 kişi) 1 ila 2 çocuklu ailelerden, %28.4’ü (87 kişi) 5 ve daha fazla sayıda çocuk sahibi ailelerden gelmektedir. Ailelerin ortalama yıllık geliri (Tablo 13), eğitim durumları (Tablo 11 ve 12) ve çocuk sayısı (Tablo 15) gibi değişkenler de dikkate alındığında, ailelerin yarıdan

fazlasının il merkezlerinde oturdukları, ancak daha çok ilin kenar mahallelerinde ikamet ettikleri söylenebilir.

“Alan değiştirme şansına sahip olsaydınız, hangi alanı seçmek isterdiniz?” sorusuna ilişkin sonuçlar Tablo 16’daki gibidir.

Tablo sonuçlarına göre, öğrencilerin %33.7’sinin mühendislik, %29.7’sinin sınıf öğretmenliği, matematik öğretmenliği gibi diğer öğretmenlik alanlarını, %8.2’sinin tıp, %2.9’unun iç mimarlık, %2.6’sının siyasal bilgiler alanını seçmek istedikleri, sadece %5.9’unun (18 kişi) öğrenim gördükleri alandan memnun oldukları tespit edilmiştir. Bu durumda, öğrencilerin tamamına yakınının öğrenim gördükleri alanı sevmedikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir eğitim almadıkları söylenebilir. Buna göre, öğrencilerin motivasyonlarının yüksek olması mümkün gözükmemektedir.

TEF’de okuyan öğrencilerin okudukları alandan beklentilerine ait sonuçlar Tablo 17’deki gibidir.

Buna göre, Yapı Eğitimi Bölümü’nde okuyanların %42.5’i, Elektrik Eğitimi Bölümü’nde okuyanların %31.1’i, Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü’nde

Tablo 15.

Ailedeki Çocuk Sayısına İlişkin % ve f Dağılımları

Çocuk Sayısı	Bölüm		Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
1-2	21.1	19	35.2	43	29.8	28	29.4	90		
3-4	50.0	45	36.1	44	42.5	40	42.2	129		
5 ve daha fazla	28.9	26	28.7	35	27.7	26	28.4	87		
Toplam	100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306		

Tablo 16.

Katılımcıların Seçmek İstedikleri Alanlara İlişkin Verilerin % ve f Dağılımları

Alan	Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
		%	f	%	f	%	f	%	f
Öğretmenlik		37.8	34	27.0	33	25.5	24	29.7	91
Alanımdan memnunum		13.3	12	1.6	2	4.2	4	5.9	18
Mühendislik		18.9	17	38.5	47	41.5	39	33.7	103
Kamu yönetimi		2.2	2	0.8	1	-	-	1.0	3
İç mimarlık		6.7	6	1.6	2	1.1	1	2.9	9
Uluslararası ilişkiler		3.3	3	-	-	-	-	1.0	3
Siyasal		6.7	6	0.8	1	1.1	1	2.6	8
Tıp		4.4	4	14.7	18	3.2	3	8.2	25
Diğer		5.5	5	13.1	16	23.4	22	14.0	43
Kayıp değer		1.1	1	1.6	2	-	-	1.0	3
Toplam		100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

Tablo 17.

Öğrencilerin Okudukları Alana İlişkin Beklentilerinin % ve f Dağılımları

Alandan Beklentileri	Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
		%	f	%	f	%	f	%	f
Hem özel hem de kamu alanında çalışma olanağı vermesi		7.8	7	8.2	10	9.6	9	8.5	26
Öğretmen olarak atanmanın yapılması		18.9	17	31.1	38	42.5	40	31.0	95
İyi eğitim vermesi		41.1	37	21.3	26	17.0	16	17.0	52
Bol kazanç sağlaması		17.8	16	23.8	29	7.4	7	17.0	52
Özel sektörde çalışma olanağı vermesi		4.4	4	2.4	3	8.5	8	4.9	15
Beklentim yok		7.8	7	12.3	15	13.8	13	11.4	35
Kayıp değer		2.2	2	0.1	1	1.1	1	1.3	4
Toplam		100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

okuyanların %18.9'u öğrenci branşlarında öğretmen olarak görev yapmak istemektedir. Genel olarak öğrencilerin %31'i branşlarında öğretmen olarak atanmak istemektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2000-2002 yıllarında öğretmen ataması ile ilgili olarak Yapı Eğitimi Bölümü'nden hiç öğretmen talebi olmadığı (Sezgin, 2004b) halde en fazla bu bölümün öğrencileri teknik öğretmen atamasının yapılmasını istemektedir.

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü'nden %41.1'i, Elektrik Eğitimi Bölümü'nden %21.3'ü, Yapı Eğitimi Bölümü'nden %17'si bu bölümlerde verilen eğitimin kendilerini tatmin etmediği, dolayısıyla iyi

eğitim verilmesini istedikleri anlaşılmaktadır. Tüm grubun %17'si bu görüşü paylaşmaktadır. Veriler daha çok Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü'nde okuyanların verilen eğitimi yeterli bulmadıkları ve iyi eğitim verilmesi arzusunda olduklarını göstermektedir. Bu bölümde öğrenim gören öğrencilerin yarıya yakını aynı görüşü paylaşmaktadır. Elektrik Eğitimi Bölümü'nden %23.8, Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü'nden %17.8, Yapı Eğitimi'nden %7.4 oranında öğrenci, tüm grubun %17'si okudukları alanın kendilerine bol kazanç sağlaması beklentisini taşıdıkları anlaşılmaktadır.

“Branşınızda öğretmenlik yapmak istiyor musunuz?” sorusuna katılımcıların %84’ü (257 kişi) “evet”, %16’sı (49 kişi) “hayır” yanıtını vermişlerdir. Bu yanıtların nedeni de öğrencilere sorulmuş ve bunlar Tablo 18 ve 19’da belirtilmektedir.

Buna göre, branşlarında öğretmen olmak isteyenlerin %36.6’sı (94 kişi) öğretmenlik mesleğini sevdiği için, %21.4’ü (55 kişi) başka seçeneklerinin olmadığını düşündüklerinden, %13.2’si (34 kişi) iş güvencesi olduğu için, %9.7’si (25 kişi) iyi yurttaş yetiştirmek istediği için, %9.3’ü (24 kişi) mesleğin saygınlığı ve garantili bir geliri olduğundan, %7.4’ü (19 kişi) maddi olanakları ve tatilinin olması nedeniyle, %0.8’i (2 kişi) ailesi istediği için tercih etmektedirler. Grubun %1.6’sı (4 kişi) öğretmenlik yapmak istemesine rağmen nedenlerini belirtmemiştir. Verilere göre grubun %36.6’sı öğretmenlik mesleğini sevdiği için öğretmen olmak istediğini belirtmelerine karşın, geriye kalan %63.4’ü

başka gerekçeleri öne sürmektedir. Daha çok ekonomik yönden geleceklerini garanti altına almak, rahat etmek ve öğretmenliği saygın bir meslek olarak görmeleri gibi nedenlerle istemektedir. Bu durum Türkiye’de giderek işsizliğin artması, yoksulluğun yaygınlaşmasının bir yansıması olarak yorumlanabilir. Bölümler bazında ise öğretmenlik mesleğini sevdiği için seçenlerin %48.7 ile Yapı Eğitimi Bölümü’nde okuyanlar oluşturmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı’nın bu branşta 1998’den 2003’e kadar sadece 1999 yılında 186 teknik öğretmen ataması yaptığı (Sezgin, 2004b) ve bu tarihten beri öğretmen olarak atama yapılmayan bir bölümde öğrenim görenlerin yarıya yakınının öğretmenliği sevenlerden oluşması dikkat çekici bir bulgu olarak değerlendirilebilir.

Daha sonra katılımcılara neden öğretmen olmayı istemedikleri sorulmuş olup bununla ilgili sonuçlar Tablo 19’daki gibidir.

Tablo 18

Katılımcıların Neden Teknik Öğretmen Olmak İstediklerine İlişkin % ve f Dağılımları

Evetin Nedeni	Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
		%	f	%	f	%	f	%	f
Ailem istiyor		2.4	2	-	-	-	-	0.8	2
Başka seçeneğim yok		22.9	19	26.0	25	14.1	11	21.4	55
T.Öğretmenliği seviyorum		32.5	27	30.2	29	48.7	38	36.6	94
Maddi ve tatil		4.8	4	8.3	8	9.0	7	7.4	19
Saygınlık ve gelir		12.0	10	8.3	8	7.7	6	9.3	24
İş güvencesi		12.0	10	15.6	15	11.5	9	13.2	34
İyi yurttaş yetiştirmek		9.6	8	10.4	10	9.0	7	9.7	25
Kayıp değer		3.6	3	1.0	1	-	-	1.6	4
Toplam		100.0	83	100.0	96	100.0	78	100.0	257

Tablo 19

Katılımcıların Neden Teknik Öğretmen Olmak İstemediklerine İlişkin % ve f Dağılımları

Hayır Nedeni	Bölüm	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
		%	f	%	f	%	f	%	f
Öğretmenliği sevmiyorum		28.6	2	69.2	18	12.5	2	44.9	22
Özel sektörde çalışmak istiyorum		57.1	4	30.8	8	68.7	11	46.9	23
Kayıp değer		14.3	1	-	-	18.7	3	8.2	4
Toplam		100.0	7	100.0	26	100.0	16	100.0	49

Tablo sonuçlarına göre, branşlarında öğretmen olmak isteyip istemediklerine ilişkin soruya "hayır" yanıtı verenlerin nedenlerine baktığımızda, %46.9'u (23 kişi) özel sektörü kamu sektörüne tercih ettiğini, %44.9'u (22 kişi) öğretmenlik mesleğini sevmediğini belirtmiştir. %8.2'si (4 kişi) ilgili soruyu yanıtsız bırakmıştır. Esas kuruluş amacı, Meslek Yüksekokullarına, Teknik Lise ve Endüstri Meslek Liselerine Teknik Öğretmen yetiştirmek olan, diğer taraftan endüstriye alanında uzman bireyler yetiştirmeyi hedefleyen TEF'de öğrenim gören öğrencilerin bir bölümünün öğretmenlik mesleğini tercih etmemeleri beklenen bir sonuçtur. Ancak bu fakültelerde okuyan öğrencilerin tamamına öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği pedagojik formasyon derslerinin verilmesi zorunluluğu gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Pedagojik formasyon derslerinin sadece öğretmen olmak isteyen öğrencilere verilmesi daha doğru olacaktır.

Öğrencilerin "Neden AİBÜ'yü tercih ettiklerine dair" soruya verdikleri yanıtlarla ilgili sonuçlar Tablo 20'deki gibidir.

Buna göre, grubun önemli bir bölümü, %67.3'ü (206 kişi) puan sıralaması, %19.2'si (59 kişi) üniversitenin ikamet ettikleri yere yakın olması, %5.5'i (17 kişi) çevrenin tavsiyesi, %3.9 (12 kişi) iyi eğitim vermesi, %3.3'ü (10 kişi) doğal güzellik nedeniyle AİBÜ'yü tercih etmiştir. Grubun sadece %3.9'unun iyi eğitim nedeniyle bir üniversiteyi tercih etmesi dikkat çekicidir. Oysa öğrencisine mesleki bilgi ve beceri kazandırmayı amaçlayan eğitim-öğretim kurumlarında teknik araç-gereç ve donanımın yanı sıra konusunda uzman öğretim elemanlarının varlığı da önemlidir. Bunun da tercihlerde

önemli bir neden olarak dikkate alınması beklenirdi. Ancak birçok gencin sırf bir yükseköğretim programında okumuş olmak için tercih yaptığı, verilen eğitimin niteliğini pek dikkate almadığı söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgulara göre;

- TEF'de okuyan öğrencilerin tamamına yakını erkeklerden oluşmaktadır.
- TEF'de eğitim görenlerin büyük çoğunluğu EML çıkışlılardan oluşmaktadır ve okudukları lise türünü tercih etmelerinde aile baskısı ve sosyoekonomik durum, öğrencinin isteğinden daha önde gelmektedir.
- TEF'de okuyan öğrencilerin çoğunluğu iyi düzeyde ortaöğretim başarısına sahiptir.
- TEF'de okuyan öğrencilerin tamamına yakını bir ya da birkaç dönem özel dershaneye devam etmiştir.
- Birçok kişi ortaöğretimden sonra öğrenime devam etme arzusundadır ve ilk denemede başarılı olmasa dahi üniversite sınavına girmeyi sürdürmektedir.
- Öğrencilerin tamamına yakını okuyacakları üniversitede verilen eğitimin niteliğini tercihleri sırasında göz önünde bulundurmamaktadır.
- TEF'de okuyan öğrencilerin çoğunluğu eğitim düzeyi düşük ailelerden gelmektedir ve genellikle annelerin eğitimi babanın eğitim düzeyinin altındadır.
- TEF'de öğrenim görenlerin çoğunluğunun ailesinin gelir düzeyi düşük olup yarıya yakını küçük yerleşim birimlerinde ikamet etmektedirler.
- Katılımcıların önemli bir bölümü okudukları alandan memnun olmamalarına karşın, branşlarında öğ-

Tablo 20.

Öğrencilerin AİBÜ'yü Tercih Etme Nedenlerine Ait Verilerin % ve f Dağılımları

AİBÜ Tercih Nedeni	Bölüm		Elektrik Eğitimi		Yapı Eğitimi		Toplam	
	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi							
	%	f	%	f	%	f	%	f
Puan sıralaması	65.5	59	81.1	99	51.1	48	67.3	206
Yakınlık	20.0	18	9.0	11	31.9	30	19.3	59
İyi eğitim	3.3	3	3.3	4	5.3	5	3.9	12
Tavsiye üzerine	6.7	6	3.3	4	7.4	7	5.5	17
Doğal güzellik	4.4	4	3.3	4	2.1	2	3.3	10
Kayıp değer	-	-	-	-	2.1	2	0.6	2
Toplam	100.0	90	100.0	122	100.0	94	100.0	306

retmen olarak atanmak istemektedirler. Öğretmen olmak isteyenlerin çoğunluğu, bu isteğini iş güvenesi, rahatlık ve öğretmenliği saygın bir meslek olarak görmesi gibi nedenlere dayandırmaktadır.

Sonuç olarak ilköğretimden başlayarak öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarıcı ve geliştirici etkinliklere yer verilmelidir. Eğitim sisteminde çağdaş anlamda rehberlik hizmetlerinin yaygınlaşması sağlanmalıdır. Yeterli seviyede verilecek rehberlik hizmetleri ile öğrenciler yönlendirilmeli, yetenek ve başarıları dikkate alınarak uygun alanlara geçişleri sağlanmalıdır.

Üniversite önündeki yığılmaları, zaman ve emek kayıplarını önlemek için meslek liselerinden mezun olanların alanlarında doyurucu ve sürekli istihdam edilmeleri sağlanmalıdır.

Bir taraftan teknik öğretmen diğer taraftan endüstriye uzman bireyler yetiştirmeyi hedefleyen Teknik Eğitim Fakültelerinde okuyan öğrencilerden sadece öğretmen olmak isteyenlere pedagojik formasyon dersleri verilmelidir. Mesleki ve teknik öğretim kurumlarının öğrenci kontenjanı belirlenirken, ülkenin öğretmen ihtiyacının göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Kaynakça

Bircan, İ. (1999). Türkiye’de eğitim-istihdam ilişkileri (Durum-sorunlar ve 21. yüzyıl için öneriler). *21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu*, Kasım, 118-125.

- Can, G. ve diğerleri. (2003). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. (3. Baskı). Ankara: PEGEM Yayıncılık.
- Cooke, L. P. (2002). A comparison of initial and early life course earnings of the German secondary education and training system. *Economics of Education Review*, September, 1-10
- Karaağaçlı, M. (2002). *Mesleki eğitim ve teknoloji eğitiminde özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kuzgun, Y. (1999) Eğitim sistemimizde yönlendirme ve rehberlik. *21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu*, Kasım, 373-379.
- Okçabol, R. & Gök, F. (1998). Öğretmen araştırması profili. *Demokratik Eğitim Kurultayı-Bireysel Bildiriler, TR Eğitim Linkleri*. Ankara.
- Sezgin, İ. (1999). 21.Yüzyılın eşiğinde Türk mesleki ve eğitim sistemi, gelişmeler, sorunlar ve çözümler. *21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu*, Kasım,154-164.
- Sezgin, İ. (2004a). <http://www.tisk.org.tr/isveren.aspid=55>.
- Sezgin, İ. (2004b). Mesleki ve teknik eğitim kurumlarına meslek dersleri öğretmeni yetiştirmenin yeniden yapılandırılması. *Mesleki ve Teknik Eğitimde Öğretmen Eğitimi Uluslararası Konferansı*, 22-23.01.2004, Ankara.
- Yeşilyaprak, B. (2002). Eğitimde rehberlik hizmetleri. (Gözden geçirilmiş 5. baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Yıldız, A. (2003). Örneklerle anne-baba hataları. *CBT*, 853/12.

Geliş	2 Eylül 2003
İnceleme	8 Eylül 2003
Düzeltilme	13 Aralık 2004
Kabul	7 Şubat 2005